

samt förordnade, att i enlighet dermed till Riksdagen skulle aflåtas nådig proposition af den lydelse bilagan till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

C. A. Th. Adlgren.

N:o 40.

Ank till Riksd. Kansli den 9 Mars 1875, kl. 11 f. m.

Kongl. Maj:ts Nådiga Proposition, angående ökad anslag till länsveterinärer samt för veterinärundervisningens behof; Gifven Stockholms Slott den 2 Mars 1875.

Sedan Kongl. Maj:t den 11 September 1874 uppdragit åt särskilde komiterade att uppgöra underdånigt förslag angående de åtgärder, hvilka kunde vara af behovet påkallade för att bringa rikets veterinärväsen i ett ändamålsenligt och med tidens fordringar öfverensstämmande skick, samt, efter det berörda uppdrag blifvit af komiterade fullgjordt, Kongl. Sundhetskollegium och Kongl. Öfverintendents-embetet afgifvit infordrade underdåniga utlåtanden öfver särskilda delar af komiterades förslag, vill Kongl. Maj:t härmed, på de i hofföljande protokoll öfver ekklesiastik-ärenden för denna dag anförda skäl, i nåder föreslå Riksdagen:

att för beredande af löner åt 24 förste länsveterinärer till belopp af 1,800 kronor, samt åt 8 andra länsveterinärer, med anställning inom Norrbottens, Westerbottens, Wester-Norrlands, Jemtlands, Kopparbergs, Gefleborgs, Wermlands och Kalmar län, till belopp af 900 kronor, anslaget till länsveterinärers aflönande måtte ökas med 22,400 kronor; dock att nedsättning af lönen vid de redan inrättade länsveterinärtjenster i Westerbottens, Jemtlands, Wester-Norrlands och Gefleborgs län, hvilka enligt den föreslagna regleringen komme att förändras till andre veterinärtjenster, ej må ske annorledes än i mån af nuvarande tjensteinnehafvares afgang;

att vid anställande af andre veterinär måtte fästas det vilkor, att invånarne i distriktet på egen bekostnad anskaffa och underhålla lämplig bostad åt veterinären vid den för honom bestämda station;

att Riksdagen, med godkännande af den i statsråds-protokollet omnämnda, af komiterade föreslagna nya utgiftsstat för veterinärläro verket i Skara, måtte för dess tillämpning bevilja en förhöjning i veterinärrättningens anslag å ordinarie stat af 12,900 kronor;

att de nämnda inrättning tillhöriga fastigheter utom Brogården med Horshaga qvarn måtte utarrenderas på sätt och i den ordning som om utarrendering af Kronans jord är gällande, och att öfverskottet utöfver den nu uppskattade arrendeinkomsten skall till statsverket ingå;

att för uppförande af nya byggnader för veterinärinstitutet i Stockholm på tomterna n:ris 11, 12 och delar af n:ris 3 och 4 i kvarteret Vedbäraren samt der bakom liggande delar af lägenheten Djursborg och Ladugårdsgärdet till Drottning Christinas väg måtte beviljas ett extra anslag af 498,324 kronor, hvaraf 200,000 kronor skulle anvisas att i mån af behof utgå under år 1876;

samt att veterinärinstitutets nuvarande tomter i kvarteret Edelman mindre och Krabaten med der befintliga byggnader måtte, när institutet blifvit till sin nya lokal förflyttadt, på offentlig auktion försäljas, och behållna köpeskillingen derfor till Riksgäldskontoret aflemnas.

De till ärendet hörande handlingar skola hållas Riksdagens vederbörande Utskott till handa, och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

G. Wennerberg.

Utdrag af protokollet öfver Ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott den 2 Mars 1875.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Carleson*;
 Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*;
 Statsråden *Berg*;
     Wennerberg;
     Bergström;
 Friherre *Alströmer*;
     Weidenhielm;
     Lovén;
 Friherre *Åkerhielm*, och
 Friherre *von Otter*.

Departementschefen Statsrådet *Wennerberg* föredrog underdånigt betänkande och förslag angående veterinärväsendets ordnande, afgifvet den 5 December 1874 af i nåder förordnade komiterade jemte Sundhetskollégii och Öfverintendents-embetets i ärendet afgifna utlåtanden.

Efter att hafva redogjort för innehållet af omförmälda handlingar, anförde Departementschefen vidare:

Beträffande ordnandet af den civila veterinärsjukvården inom riket har Sundhetskollégium varit af enahanda åsigt som komiterade derutinnan, att denna sjukvård hädanefter såsom hittills bör bestridas dels af ett mindre antal af staten lönade länsveterinärer, dels hufvudsakligen af sådana veterinärer, som antagas och aflönas af hushållningssällskap, kommuner eller enskilde. Sundhetskollégium har jemväl biträdt komiterades förslag om inrättande af fyra länsveterinärtjenster utöfver det nuvarande antalet, så att utom en förste länsveterinär i hvarje län skulle finnas en andre länsveterinär ej mindre i *Westerbottens*, *Jemtlands*, *Wester-Norrlands* och *Gefleborgs* län, der jemväl nu två statsveterinärer äro anstälde, än ock i *Norrbottens*, *Kopparbergs* och *Wermlands* län samt på *Öland*. I denna punkt finner jag, under åbe-

ropande af de af komiterade anförda skäl, ej någon anledning till afvikelse från hvad sålunda föreslagits.

Aflöningen åt länsveterinärerne, som nu utgår med 1000 kronor för hvarje, hafva komiterade ansett böra bestämmas till 1,800 kronor för förste veterinärerne och 900 kronor för de öfrige. Komiterade hafva i höjandet af förste länsveterinärernes löner till det föreslagna beloppet sett ett väsentligt vilkor för möjligheten att afhjelpa den alltmer tilltagande bristen på veterinärer, hvilken enligt komiterades tankar härrör bland annat från den ringa vedergällning, hvarmed veterinärens arbete lönas i förhållande till de icke ringa fordringar, som numera på honom ställas. Ehuru provincialläkarnes löner för närvarande utgöra endast 1,500 kronor, hvartill kommer för de äldre ett lönetillägg af 500 kronor, äfvensom vid de i senare tider inrättade läkaretjenster jemväl fri bostad, hafva komiterade likväl ansett förste länsveterinärens lön icke kunna bestämmas lägre än till 1,800 kronor med afseende derå, att hans distrikt är betydligt större än provincialläkarens, att han saknar boställe, samt att han icke kan påräkna den inkomst af enskild praktik, som vanligen står provincialläkaren till buds. Sundhetskollegium delar denna åsigt och föreslår samma aflöning för andre länsveterinärerne, helst dessa torde få sina stationer i mera aflägsna trakter med glesare befolkning, der följaktligen föga inkomst af enskild praktik kunde väntas, under det att tjensteåliggandena vore desamma för begge slagen af veterinärer. Då likväl antagligt är, att andre länsveterinärtjensten kommer att blifva en öfvergångsplats, från hvilken i allmänhet befordran vinnes till förste veterinärtjensten, och då dertill toges i betraktande den förmån af fri bostad, som skulle beredas andre länsveterinärerne, finner jag ej skäl att i det af kollegium anmärkta hänseende frånträda komiterades förslag, mot hvilket jag ej heller för öfrigt i denna punkt har något att erinra.

Öfvergången till den nya löneregleringen borde lämpligen ske sålunda, att för 24 af de nuvarande länsveterinärerne lönen höjdes från 1,000 till 1,800 kronor, att de 4 öfrige, hvilkas tjenester komme att förändras till andre veterinärtjenster, likväl finge behålla sin nuvarande aflöning 1,000 kronor, under sin tjenstetid, och att, på det särskildt anslag för detta ändamål ej måtte erfordras, en af de 4 återstående andre länsveterinärbefattningarne lemnades obesatt, intill dess i mån af nuvarande länsveterinärers afgang nödiga medel till full aflöning åt honom kunde beredas

Beviljandet af de utaf komiterade ifrågasatta resestipendierna åt veterinärer äfvensom af pensionsrätt åt de i statens tjenst anstälde, torde, såsom egande mindre direkt samband med den nya organisationen af veterinärväsendet, kunna anstå till dess denna blifvit genomförd.

Komiterade öfvergå härefter till frågan om veterinärundervisningens ordnande. Med rätta synes mig komiterade så väl som Sundhetskollegium

dervid hafva lemnat å sido den mening, som understundom varit uttalad och äfven funnit uttryck i en vid Sundhetskollégii utlåtannde fogad reservation, att nemligen veterinärrättningen i Skara borde indragas. Då denna inrättning blifvit genom enskild donation försedd med tillgångar, hvilka redan i och för sig skulle kunna sätta den i stånd att utöfva en icke ringa verksamhet såsom undervisningsanstalt, då inrättningen dessutom har till uppgift att vara en sjukvårdsanstalt, i hvilken egenskap den varit och fortfar att vara till stort gagn för den del af landet, der den är belägen, och då slutligen Riksdagen, genom att senast nästlidna år bevilja de af Eders Kongl. Maj:t åskade anslag till fyllande af anstaltens materiela behof, icke otvetydigt gifvit till känna sin mening, att den bör fortfarande ega bestånd, synes mig vid yrkandet om dess indragning synnerligt afseende icke böra fästas.

Frågan blir då, hvilken ställning detta läroverk bör intaga till veterinärinstitutet i Stockholm, om hvars bibehållande såsom läroanstalt för meddelande af fullständig undervisning i alla till veterinärkunskapen hörande ämnen meningarne knappast torde kunna anses delade. För min del skulle jag visserligen anse Sundhetskollégii förslag om de begge undervisningsverkens fullkomliga likställighet sins emellan vara den enklaste och lyckligaste lösningen af frågan. En dylik anordning förutsätter likväl, att fordringarne för inträde blifva lika vid båda läroverken, och att de sättas lägre än nu är förhållandet vid veterinärinstitutet i Stockholm. Jag delar nemligen Sundhetskollégii mening, att stadgandet om afgangsexamen såsom inträdesvillkor i icke ringa mån medverkat dertill, att elevernas antal vid institutet så betydligt aftagit, och jag föreställer mig, att det för veterinärkårens uppbringande till erforderligt antal vore af vikt, att, såsom förhållandet är i Preussen, tillfälle bereddes till inträde i veterinärläroverken vid en tidigare lefnadsålder, innan ännu afgangsexamen från elementarläroverket hunnit för lärjungen öppna utsigter till mer lockande banor än veterinärens. Då emellertid inträdesfordringarne vid veterinärinstitutet så nyligen blifvit höjda, och detta just på Riksdagens begäran, samt någon ytterligare erfarenhet om denna bestämmelses verkningar torde böra afvaktas, innan ändring af densamma sättes i fråga, är jag böjd att, hvad angår veterinärinstitutet i Stockholm, för tillfället låta omförmälda mening falla. Men då jag af redan antydd anledning ingalunda kan tillstyrka, att fordringarne för inträde vid läroanstalten i Skara sättas lika högt, följer ock deraf, att undervisningen der, äfven om den bör blifva fullt tillräcklig för grundläggande af praktisk dughet i yrket, likväl icke kan erhålla den strängare vetenskapliga karakter, som betingas af grundligare förstudier, och att denna anstalts likställighet med institutet i Stockholm sålunda måste uppgifvas. Följden häraf måste åter blifva, att inom landet komma att utbildas två klasser af veterinärer, den ena med fullständigare teoretiska insigter, äfvensom att för beredande

åt dessa af någon fördel, som kan motsvara den grundligare förberedelse till yrket de underkastat sig, uteslutande rätt till länsveterinärtjänster bör dem förbehållas, på sätt komiterade ock föreslagit. En dylik anordning saknar, såsom Sundhetskollégium anmärkt, icke sina olägenheter, och den skulle svårligen kunna fullt rättfärdigas annorledes än såsom en följd af den olika grad af fullständighet som undervisningen vid de särskilda läroverken enligt mitt förmenande under nuvarande förhållanden oundvikligen måste erhålla. Jag tror likväl, att olägenheterna icke skola blifva af den betydighet, som Sundhetskollégium föreställt sig. För oftast förekommande fall blifver den i teoretiskt hänseende mindre fullständigt utbildade veterinären säkerligen fullt användbar, och han torde dertill komma att af mindre bemedlade djuregare heldre anlitas, då det är antagligt, att en kortare och mindre kostsam studiekurs kan sätta honom i tillfälle att lemna sitt biträde mot en jemförelsevis billig ersättning. Jag anser denna sistnämnda omständighet vara af ej obetydlig vikt, emedan den utan tvifvel skall bidraga till att hos allmogens bereda veterinärerna ett förtroende, som nu dels af fördom, dels af obegenhet att underkasta sig de större kostnader tillkallandet af veterinär anses medföra, alltför ofta slösas på qvacksalvare. Mot Sundhetskollégii erinran, att äfven den enskilde veterinären måste af staten anlitas, då fråga är om åtgärder mot smittosamma sjukdomar bland husdjuren, och att detta uppdrag icke kan på ett tillfredsställande sätt fullgöras med mindre kunskaper än som fordras af statsveterinären, torde kunna anmärkas, att vid uppkommande smittosamma sjukdomar bland menniskor staten med fördel begagnar sig af till och med oexaminerade läkarekandidaters biträde, och detta uppenbarligen af den anledning, att den praxis, som tages i anspråk för hämmande och botande af nteslutande en viss sjukdom, är jemförelsevis lätt inlärd och derföre utan synnerlig olägenhet kan anförtros äfven åt dem, hvilka ännu icke tilllegnat sig all den utbildning i yrket, som med anlitage af den offentliga undervisningen kan åstadkommas. De förvecklingar som befarats deraf, att för utöfningen af ett och samma yrke funnes olika kompetensvilkor, torde icke vara af någon betydelse, helst i betraktande deraf att för vinnande af anställning i statens tjänst, i fråga hvarom förvecklingarne väl företrädesvis skulle yppa sig, olika kompetensvilkor icke blifvit af komiterade ifrågasatta.

Har man sålunda beslutat sig för att gifva läroverket i Skara den ställning komiterade föreslagit, återstår att bestämma de kunskaper, som skulle berättiga till inträde vid läroverket. Komiterade hafva förordat det kunskapsmått, som fordras för uppflyttning i sjette klassen af statens elementarläroverk, med särskildt afseende derpå, att enligt undervisningsplanen för elementarläroverken en kurs-afslutning med femte klassen kommer att ega rum. Sundhetskollégium föredrager, att inträdesfordringarna ställas på afgångsbetyg ur sjette klassen, emedan ynglingen först då skulle ega erforder-

liga kroppskrafter och nödig förståndsutveckling för att kunna följa undervisningen. För den lägre veterinärkurs, hvarom här är fråga, synes emellertid den erforderliga förståndsutvecklingen kunna förutsättas äfven hos lärjungar, som icke genomgått flera af skolans klasser än de fem första, och för kroppskrafternas tillräcklighet torde vara sörjdt derigenom, att komiterade såsom ett ytterligare villkor för inträde vid läroverket stadgat frisk och stark kroppbyggnad. Der detta villkor i något fall skulle hos den inträdessökande saknas i följd af den tidiga ålder, hvarunder han lemnat skolans femte klass, inträder sålunda åtminstone i afseende på honom det förhållande som Sundhetskollégium ansett böra vara det normala, eller att han först efter ett eller annat års fortsatt skolgång lemnas tillträde till veterinärläroverket.

Emot den anordning af läroverket i Skara, komiterade föreslagit och jag funnit mig böra i nu omförmälda punkter förorda, har Sundhetskollégium anmärkt, att den knappast skulle motsvara sitt ändamål att skaffa anstalten någon verksamhet vid sidan af veterinärinstitutet i Stockholm. "Skara veterinärrättning", säger kollégium, "eger sedan mer än två år Eders Kongl. Maj:ts medgifvande att mottaga elever med förkunskaper svarande mot femte klassens i högre elementarläroverket, hvilka efter genomgången kurs och godkänd examen erhålla rättighet att utöfva enskild veterinär praxis; men, såsom komiterade sjelfve uppgifva, det oaktadt eger inrättningen för det närvarande ingen elev. Komiterades förslag innebär ingenting annat än en fortsättning af den befogenhet inrättningen redan tills vidare innehar, men lemnar ingen garanti, att inrättningen skulle hädanefter mer än för det närvarande blifva försedd med elever". Det torde härvid tillåtas mig att erinra derom, att enligt gällande reglemente, utfärdadt den 20 Juli 1855, för veterinärrättningen i Skara, dess ändamål skulle vara att lemna undervisning i veterinärvetenskapen och bilda skicklige hofslagare för landsorternas behof, men att afgangsexamen endast skulle omfatta de kunskaper som erfordrades för utöfning af hofslagareyrket. Genom det af Sundhetskollégium åsyftade nådiga brefvet den 11 Oktober 1872 blef på begäran af direktionen för veterinärrättningen bestämdt, att under afvaktan af läroverkets omorganisation en sådan förändring i reglementet finge ega rum, att afgangsexamen från veterinärrättningen skulle omfatta alla de vid denna läroanstalt inhemtade kunskapsämnen, dock med villkor att fordringarna för inträde derstädes blefve erforderligen skärpta och uttryckligen bestämda; och skulle elever, som i sådan ordning blefve från inrättningen utexaminerade med godkända betyg, ega att mot recept från apotek utbekomma såväl häftigt verkande som andra vanliga medikamenter, hvilka för utöfning af djurläkareyrket erfordras, samt att under tillfälliga tjänsteförrättningar tillhandahålla läkemedel för sjuka husdjur. Denna förändring i reglementet har icke haft önskad påföljd, i det att antalet elever vid läroverket för närvarande utgör

endast två. Det är dock att märka, att den föreskrift i reglementet kvarstår oförändrad, att anstaltens ändamål är att bilda hofslagare, och att sålunda de derifrån utexaminerade elever rättsligen endast äro att såsom hofslagare anse, hvadan de ej heller kunna förvärfva legitimation såsom veterinärer, om de än numera undfått rätt att från apotek utbekomma medikamenter. Enligt komiterades förslag skulle de blifva verkligen legitimerade veterinärer med lika rättigheter som de från institutet i Stockholm utexaminerade, när man undantager kompetensen till statens tjänster. Denna icke oväsentliga förbättring i den ställning, som skulle tillkomma Skara veterinärinrättnings elever, berättigar, såsom mig synes, till den förhoppning, att undervisningen der, såvida komiterades förslag vinner bifall, skall komma att anlitas i vida högre grad än hittills egt rum.

Den af komiterade föreslagna inkomst- och utgiftssat för läroverket i Skara har följande utseende:

Utgifter.

Lön till en professor, som tillika är läroverkets föreståndare: inkomst af hemmanet Brogården med underlydande torp och Horshaga qvarn,		
beräknad till	2,200: —	
kontant lön	1,800: —	4,000: —
Arvode åt föreståndaren		500: —
Lön till en förste lektor		3,500: —
” ” en andre lektor		3,500: —
” ” en förste adjunkt, som derjemte på Brogården åtnjuter fria boställsrum		2,000: —
” ” en andre adjunkt		2,000: —
” ” en instruktionssmed, som åtnjuter fri bostad på Brogården		1,000: —
Stipendier åt minst tio elever		2,000: —
Löner till betjening		650: —
Arvodet till kassör, sekreterare och bibliotekarie		300: —
Premier till elever vid examen		90: —
Undervisningsmateriel		500: —
Skatter och onera		125: —
Byggnaders underhåll		200: —
Diverse utgifter		1,200: —
	tillsammans kronor	21,565: —

Inkomster.

Beräknad inkomst af bostället Brogården med underlydande.....	2,200: —
Arrenden	1,165: —
Räntemedel af utlånt kapital	1,200: —
Nuvarande statsanslag	4,100: —
	tillsammans kronor 8,665: —
Således erfordras nytt anslag utöfver det inrättningen nu åtnjuter	12,900: —
	tillsammans kronor 21,565: —

Oafsedt några smärre afvikelser i åtskilliga poster, företer omförmälda utgiftsstat den olikhet med den af Eders Kongl. Maj:t vid sistlidne riksdag föreslagna, att arvode till en amanuens 1,000 kronor uteslutits, hvaremot lönernas belopp något ökats, nemligen för föreståndaren och adjunkterna med 500 kronor hvar, jemte det de mot andre och tredje professorn i 1874 års stat svarande lektorernas löner föreslagits fasta till det belopp, hvartill nämnde professorers löner skulle uppgått, sedan lärarne oförvitligt tjenstgjort i 10 år. Utgiftssumman på ordinarie stat har derigenom ökats med 2,615 kronor, hvaremot det dyrtidstillägg å lönerna ej skulle erfordras, som af Eders Kongl. Maj:t vid sistlidne riksdag utöfver det ordinarie anslaget begärdes till belopp af 4,290 kronor, men som, enligt de af Riksdagen i afseende på öfriga löner fastställda grunder, skulle utgått med 2,860 kronor. Något hinder att vid den nu ifrågasatta omorganisationen af detta läroverk tillika vidtaga definitiv lönereglering för dess lärare synes mig ej möta, helst densamma vid ett i landsorten beläget läroverk bör kunna ske oberoende af de förhållanden, som inverka på en dylik reglering för de i hufvudstaden befintliga verk och inrättningar. Jag hemställer derföre, att de af komiterade föreslagna löner liksom öfriga årliga anslag för läroverkets behof måtte af Eders Kongl. Maj:t äskas på ordinarie stat.

Beträffande förvaltningen af inrättningens fastigheter och öfriga tillgångar föreslå komiterade, att de byggnader och fastigheter, som hittills varit såsom löningsjord åt föreståndaren anslagna, fortfarande för sådant ändamål bibehållas och af föreståndaren sjelf disponeras; att öfriga jordfastigheter må, såsom om kronans jord är stadgadt, utarrenderas och årliga arrendeafgifterna till läroverkets kassa ingå; samt att det besparade kapital, som tillhör läroverkets kassa, förvaltas såsom en särskild fond, hvilken bör oförminskad bibehållas samt endast räntan deraf för inrättningens ändamål användas. Jag har häremot ej något annat att erinra, än att, då inkomsterna af de jordegendomar, som skulle utarrenderas, torde komma att uppgå till högre belopp än af komiterade beräknats, öfverskottet utöfver den sålunda uppskattade arrendeinkomsten synes mig böra till statsverket ingå.

I fråga om staten för veterinärinstitutet i Stockholm hafva komiterade föreslagit, att adjunktens lön höjes från 1,500 till 2,000 kronor, eller det belopp som skulle tillkomma adjunkterna vid läroverket i Skara. Då emellertid direktionen för veterinärinstitutet hos Eders Kongl. Maj:t begärt löneförhöjning för samtliga lärare vid institutet, synes mig någon framställning om lönetillökning särskildt åt adjunkten ej nu böra ega rum, helst han för närvarande åtnjuter och för nästkommande år föreslagits att erhålla dyrtidstillägg af 300 kronor.

Af synnerlig vigt för veterinärinstitutet i Stockholm, så vida undervisningen der skall kunna behörigen fortgå, är den af komiterade föreslagna nybyggnad af institutets lokaler. Efter att hafva anfört, hvad i afseende på denna fråga hittills sig tilldragit, och erinrat, hurusom Eders Kongl. Maj:t vid sistlidne riksdag för uppförande af nya byggnader för institutet vid Ladugårdsgärdet äskat ett anslag af 597,770 kronor, förmäla komiterade, att frågans slutliga lösning nu syntes dem hufvudsakligast bero derpå, huruvida kostnaderna för de erforderliga byggnaderna skulle kunna än mer ned sättas, så att en förnyad framställning om anslag för berörda ändamål kunde hafva utsigt att vinna Riksdagens bifall; och hafva komiterade derföre ansett sig böra tillse, huruvida icke några ytterligare inskränkningar och förändringar i byggnadsplanen skulle kunna, utan men för institutets verksamhet, vidtagas, och anläggningskostnaden således än vidare minskas. Då emellertid komiterade vore öfvertygade, att i en framtid, sedan vårt veterinärväsen nått den högre utveckling, som måste blifva en följd af landets allt mer stigande kultur, ett veterinärinstitut af den omfattning, som Eders Kongl. Maj:t föreslagit, skall blifva för landet behöfligt, och då komiterade derjemte hyste den åsigt, att vid ett byggnadsföretag af den vigt och storlek som det nu ifrågasvarande afseende jemväl borde fästas vid möjligen uppkommande framtida behof, hade komiterade ansett sig endast för den händelse böra tillstyrka ytterligare inskränkningar och förändringar, att dessa blefve af beskaffenhet att ej utgöra hinder för institutets utvidgning i hufvudsaklig öfverensstämmelse med nu uppgjorda byggnadsplan, allt efter som en sådan utvidgning kunde komma att af omständigheterna påkallas. Med iakttagande af sådana förändringar, för hvilka komiterade å sidorna 31 och 32 i betänkanDET närmare redogjort, hafva nya kostnadsförslag upprättats, enligt hvilka anläggningskostnaden skulle uppgå till 448,324 kronor, hvartill komme kostnaden för expropriation af tomterna i kvarteret Vedbäraren och flyttning af byggnader vid Djursborg, beräknad till 50,000 kronor; utgörande sålunda den sammanräknade kostnadssumman 498,324 kronor, eller omkring 100,000 kronor mindre än den sistlidet år beräknade. Då värdet af institutets nuvarande tomter ansetts vid försäljning kunna uppskattas till 320,000 kronor, skulle

sålledes statens utgift för uppförande af ifrågavarande byggnader inskränkas till 178,324 kronor.

I afgifvet utlåtande den 22 December 1874 har Öfverintendents-embetet funnit de åsyftade ändringsåtgärderna, ehuru föranledande minskadt utrymme, dock i öfrigt ej böra medföra någon olägenhet, liksom embetet ej heller vidkommande de beräknade kostnaderna haft skäl till någon anmärkning.

Under återopande af hvad vid flera föregående riksdagar blifvit anfördt, och då kostnaderna för nybyggnaden nu säkerligen äro nedsatta till det minsta möjliga belopp, under det att de nuvarande byggnadernas provisoriska iståndsättande för en kortare tid, enligt hvad komiterade låtit beräkna, skulle kosta 15,285 kronor, kan jag ej annat än tillstyrka Eders Kongl. Maj:t att af Riksdagen äska det af komiterade för nya byggnaders uppförande föreslagna belopp, deraf dock endast 200,000 kronor skulle utgå under år 1876.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer jag underdånigst, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen:

att för beredande af löner åt 24 förste länsveterinärer till belopp a 1,800 kronor, samt åt 8 andre länsveterinärer med anställning inom Norrbottens, Westerbottens, Westernorrlands, Jemtlands, Kopparbergs, Gefleborgs, Wernlands och Kalmar län, till belopp af 900 kronor, anslaget till länsveterinärers aflönande måtte ökas med 22,400 kronor, dock att nedsättning af lönen vid de redan inrättade länsveterinärtjenster i Westerbottens, Jemtlands, Westernorrlands och Gefleborgs län, hvilka enligt den föreslagna regleringen komme att förändras till andre veterinärtjenster, ej må ske annorledes, än i mån af nuvarande tjänsteinnehafvares afgång;

att vid anställande af andre länsveterinär måtte fastas det vilkor, att innevånarne i distriktet på egen bekostnad anskaffa och underhålla lämplig bostad åt veterinären vid den för honom bestämda station;

att Riksdagen, med godkännande af omförmälda af komiterade föreslagna nya utgiftsstat för veterinärläroverket i Skara, måtte för dess tillämpning bevilja en förhöjning i veterinärinrättningens anslag å ordinarie stat af 12,900 kronor; att de nämnda inrättning tillhöriga fastigheter utom Brogården med Horshaga qvarn måtte utarrenderas på sätt och i den ordning som om utarrendering af Kronans jord är gällande, och att öfverskottet utöfver den nu uppskatade arrendeinkomsten skall till statsverket ingå; att för uppförande af nya byggnader för veterinärinstitutet i Stockholm på tomterna N:is 11, 12 och delar af N:is 3 och 4 i kvarteret Vedbäraren samt der bakom liggande delar af lägenheten Djursborg och Ladugårdsgärdet till Drottning Christinas väg måtte beviljas ett extra anslag af 498,324 kronor, hvaraf 200,000 kronor skulle anvisas att i mån af behof utgå under år 1876;

samt att veterinärinstitutets nuvarande tomter i kvarteret Edelman

mindre och Krabaten med der befintliga byggnader måtte, när institutet blifvit till sin nya lokal förflyttadt, på offentlig auktion försäljas, och behållna köpeskillingen derfor till Riksgäldskontoret aflemmas.

Öfriga delar af komiterades förslag utbeder jag mig att framdeles få underställa Eders Kongl. Maj:ts pröfning.

Hvad Departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter, i nåder bifalla äfvensom förordna, att nådig proposition skulle till Riksdagen aflåtas af den lydelse bilagan vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Carl Tornérhielm.
